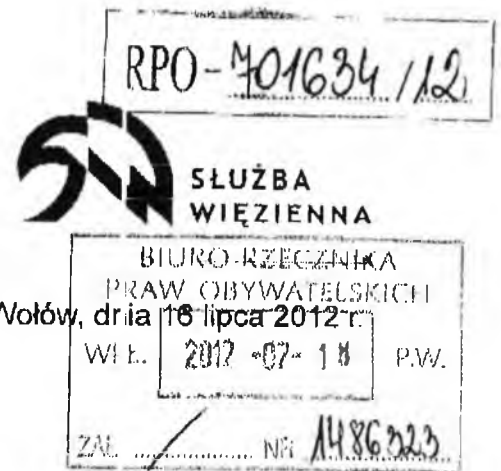

ZAKŁAD KARNY W WOŁOWIE

ul. Więzienna 6
58-100 Wołów
tel. (071) 37 58 100, fax (071) 37 58 200
email: zk_wołow@sw.gov.pl

D/P-K-0912/1/12/30053

**Szanowny Pan
dr Maciej Lis
Pełnomocnik Terenowy
Rzecznika Praw Obywatelskich
Wrocław, ul. Wierzbowa 5**

Szanowny Pani's Dyktora,

w odpowiedzi na rekomendacje zawarte w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji z dnia 4 lipca 2012 roku, Nr RPO-701634-XX-720.5/12/NK, z wizytacji Zakładu Karnego w Wołowie, która odbyła się w dniach 17-18 kwietnia 2012 roku, uprzejmie informuję, co następuje:

- ad 1.1. Z dniem 1 sierpnia 2012 roku planuje się przyjęcie osoby na stanowisko psychologa działu penitencjarnego. Jednocześnie zostaną podjęte działania zmierzające do wzmocnienia zespołu terapeutycznego o etat psychologa.
- ad 1.2. Administracja Zakładu Karnego w Wołowie kontynuuje starania o zatrudnienie lekarza specjalisty psychiatry.
- ad 1.3. Zobowiązałem lekarzy Zakładu Opieki Zdrowotnej Zakładu Karnego w Wołowie do przestrzegania zaleceń wydawanych przez lekarzy specjalistów. Każda decyzja lekarza ogólnego o zmianie sposobu leczenia skazanego będzie wymagała szczegółowego uzasadnienia w dokumentacji medycznej pacjenta.
- ad 1.4. Zgodnie z art. 115 § 7 k.k.w. „skazanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu zamkniętego świadczenia zdrowotne są udzielane w obecności funkcjonariusza niewykonującego zawodu medycznego; na wniosek funkcjonariusza lub pracownika podmiotu leczniczego dla osób pozbawionych wolności, świadczenia zdrowotne mogą być udzielane

skazanemu bez obecności funkcjonariusza niewykonywającego zawodu medycznego". W Zakładzie Karnym w Wołowie ponad 80% populacji osadzonych stanowią osoby odbywające karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu zamkniętego. Ograniczenie obecności funkcjonariusza niewykonywającego zawodu medycznego tylko do sytuacji, gdy „lekarz sobie tego życzy” byłoby w świetle powyższej regulacji działaniem nieuprawnionym. Natomiast należy zgodzić się, że obecność funkcjonariusza niewykonywającego zawodu medycznego nie jest konieczna w wypadku badań lekarskich skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu półotwartego oraz w sytuacji, gdy funkcjonariusz lub pracownik podmiotu leczniczego wnioskuje o udzielenie świadczeń osobie pozbawionej wolności bez obecności funkcjonariusza niewykonywającego zawodu medycznego.

- ad 1.5. Zgodnie z § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 roku w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz. U. Nr 147, poz. 983 – zwanym dalej rozporządzeniem) każdorazowo, w razie konieczności stosowania środków przymusu bezpośredniego w postaci: celi zabezpieczającej, kasku ochronnego, kajdanek lub prowadnic, pasów obezwładniających lub kaftana bezpieczeństwa przez okres każdorazowo przekraczający 24 godziny od rozpoczęcia stosowania tych środków lub od poprzedniego badania, poddaje się osadzonego badaniom lekarskim, po których lekarz przedstawia opinię co do możliwości dalszego stosowania środków. Wyniki badań, zgodnie z § 4 ust. 4 rozporządzenia, są każdorazowo odnotowywane w dokumentacji medycznej osoby pozbawionej wolności. Rozporządzenie nie nakłada wprost obowiązku odnotowywania w notatce służbowej z zastosowania środka przymusu bezpośredniego wyników badań lekarskich, o których mowa w § 4 ust. 3. Obowiązek ten dotyczy m. in. dokumentowania rodzaju i zakresu pomocy medycznej udzielonej osadzonemu (§ 3 ust. 5. pkt. 5), której zakres określa szczegółowo § 4 ust. 1. Warto przy tym dodać, że rozporządzenie rozróżnia – w § 4 ust. 4 – pojęcie „pomocy medycznej” od pojęcia „badań”. Jednakże z uwagi na fakt, że § 3 ust. 5. pkt. 5 nie stanowi katalogu zamkniętego, uznałem, że informacja o badaniu lekarskim stanowi „inną ważną okoliczność zdarzenia” i wymaga odnotowania w notatce służbowej z zastosowania środka przymusu bezpośredniego, co znalazło odzwierciedlenie we wzorze notatki opracowanym i stosowanym w Zakładzie Karnym w Wołowie.

W związku z powyższym przypomniano funkcjonariuszom o obowiązku dokumentowania w notatce służbowej z zastosowania środka przymusu bezpośredniego również wyników badań lekarskich, o których mowa w § 4 ust. 3 rozporządzenia.

- ad 1.6. Od 29 listopada 2010 roku tj. od dnia wdrożenia w Zakładzie Karnym w Wołowie oddziałów penitencjarnych, zarówno wychowawcy, jak i funkcjonariusze i pracownicy innych działów służb, są zobligowani do codziennego zapoznawania się z sytuacją panującą w oddziale oraz niezwłocznego załatwiania spraw związanych z merytorycznym zakresem wykonywanych przez nich czynności. Prawidłowość wykonywania powyższych zadań podlega codziennej kontroli funkcjonariuszy kierujących oddziałami penitencjarnymi oraz koordynatorów zadań wykonywanych w oddziałach penitencjarnych. Mechanizmy wdrożone w tutejszej jednostce zapewniają właściwy tryb załatwiania spraw zgłoszonych przez skazanych, w tym również informowanie osób zainteresowanych sposobem załatwienia sprawy. Każdorazowo, podczas odpraw, w których uczestniczy personel oddziału penitencjarnego, kierujący oddziałem penitencjarnym przypominają o konieczności niezwłocznego załatwiania spraw osadzonych lub załatwienia sprawy w najkrótszym możliwym terminie w wypadkach, gdy charakter i złożoność sprawy uniemożliwia jej niezwłoczne załatwienie.
- ad 1.7. Cele mieszkalne w Zakładzie Karnym w Wołowie będą remontowane zgodnie z przyjętym harmonogramem robót konserwacyjnych.
- ad 1.8. Rozważono zwiększenie częstotliwości korzystania przez skazanych z kąpieli w łaźni. Aktualnie brak jest możliwości zapewnienia osadzonym częstszych kąpieli niż 1 w tygodniu. Powyższe wynika m.in. z konieczności zapewnienia codziennego dostępu do łaźni ponad 215 skazanym, zatrudnionym przy pracach porządkowych i pomocniczych na rzecz zakładu lub przez kontrahentów zewnętrznych oraz skazanym, których codzienna kąpiel wynika z zaleceń lekarskich. Dodatkowo ponad 60 osadzonych korzysta raz w tygodniu z dodatkowej kąpieli w łaźni.
- ad 1.9. Łaźnia Zakładu Karnego w Wołowie zostanie w najbliższym czasie wyposażona w maty przeciwpoślizgowe.
- ad 1.10. W celu zapewnienia skazanym niepełnosprawnym swobodnego dostępu do świetlicy, planuje się adaptację na świetlicę pomieszczenia nr 2 (stanowiącego aktualnie dodatkową celę mieszkalną), usytuowanego na I kondygnacji.

Powyższe będzie możliwe po zapewnieniu wszystkim osobom, odbywającym karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Wołowie, minimalnej powierzchni mieszkalnej, o której mowa w art. 110 § 2 k.k.w.

Jednocześnie chciałbym sprostować nieścisłość, zawartą na str. 6 Raportu, dotyczącą wypowiedzi mojego zastępcy mjr. Sebastiana Milika. Przytoczone słowa sugerują, że administracja Zakładu Karnego w Wołowie nie przykłada należytej wagi do problemów osób niepełnosprawnych, wykazując się przy tym brakiem należytego szacunku. Wypowiedź mojego zastępcy, o odmiennej treści niż przytoczona w Raporcie, dotyczyła kwestii braku utrudnień w dostępie do świetlicy centralnej skazanego niepełnosprawnego (

), którego inwalidztwo wiąże się z brakiem górnej kończyny (tj. ręki prawej)). Intencją mojego zastępcy było wskazanie, że nie każdy osadzony niepełnosprawny ma trudności z poruszaniem się po korydorych budynku penitencjarnego w Zakładzie Karnym w Wołowie. W żadnym wypadku w trakcie podsumowania wizytacji nie zostały wypowiedziane słowa, które w sposób lekceważący traktowałyby osoby niepełnosprawne. Pragnę zapewnić, że funkcjonariusze i pracownicy Zakładu Karnego w Wołowie kierują się w postępowaniu z osobami niepełnosprawnymi zasadą humanitaryzmu i poszanowania godności osobistej.

ad 1.11. W roku 2013 zostaną zwiększone środki na zakup materiałów niezbędnych do prowadzenie zajęć terapii zajęciowej w oddziale terapeutycznym.

ad 1.12. Uzyskiwane w Zakładzie Karnym w Wołowie realne kwoty/ stawek wyżywienia w poszczególnych normach i dietach (niższe o ponad 10 % od kwot stawek dziennych, określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 września 2003 r. w sprawie określenia wartości dziennej normy wyżywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych <Dz. U. Nr 167, poz. 1633 z późn. zm> – zwanym dalej rozporządzeniem) są wynikiem racjonalnego wykorzystania kwot ryczałtów przeznaczonych na żywienie w poszczególnych normach i dietach, a nie próbą oszczędności na żywieniu osadzonych.

Zgodnie z § 5 ust. 2 rozporządzenia do kalkulacji wysokości stawek dziennych, o których mowa w ust. 1, przyjmuje się ceny zakupu produktów spożywczych. Zakupy artykułów spożywczych na potrzeby żywienia osadzonych w Zakładzie Karnym w Wołowie realizowane są na podstawie umów zawartych w wyniku rozstrzygnięcia procedur przewidzianych ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo

zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.). Jedynym kryterium oceny i wyboru wykonawców w tego typu procedurach jest najniższa cena artykułów spożywczych wymienionych w ofercie. Umowy o zamówienie publiczne z wykonawcami są zawierane na okres 1 roku budżetowego, tj. od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia i są tak skonstruowane, że ceny na poszczególne artykuły są niezmiennie lub wzrastają nieznacznie, a mianowicie raz na trzy miesiące w granicach nieprzekraczających wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanego przez Prezesa GUS za kwartał poprzedzający podwyżkę, publikowanego w Monitorze Polskim (maksymalnie do 2 % w skali roku).

Zasady równego traktowania wykonawców, zasady uczciwej konkurencji, na których opiera się ustawa – Prawo zamówień publicznych oraz mechanizmy udzielania zamówień wypracowane od wielu lat w Zakładzie Karnym w Wołowie, skutkują osiąganiem niskich cen w zakupach artykułów spożywczych na potrzeby żywienia osadzonych.

Uzyskane w przetargach niskie ceny artykułów przekładają się bezpośrednio na poziom wykorzystania ryczałtów przeznaczonych na wyżywienie w poszczególnych normach i dietach, poniżej wartości procentowej, o której mowa w § 5 ust. 3 ww. rozporządzenia. Osiągnięte poziomy wykorzystania ryczałtów w żaden sposób nie powodują pogorszenia jakości wyżywienia, tj. zmniejszenia objętości dań oraz wymaganej wartości kalorycznej posiłków. Dla przykładu warto wskazać, że w pierwszym tygodniu lipca średnie wartości dzienne norm wyżywienia były wyższe o ponad 8,75% od wartości dziennej, określonej w § 1 ust. 1. rozporządzenia (dla normy P – podstawowa o 8,29%, dla normy Pw – podstawowa wyznaniowa o 5,85%, dla normy Fwe – podstawowa wegetariańska o 10,92%, dla diety L – lekkostrawna o 7,41% i dla diety Lc – cukrzycowa o 11,28%). Uzyskane poziomy wykorzystania ryczałtów nie skutkują ponadto zachwianiem parametrów jakościowych sporządzanych posiłków, zmniejszeniem procentowych zawartości składników odżywczych: białek, tłuszczu i węglowodanów oraz zmniejszeniem ilości warzyw.

Wyk. w 2 egz. (KP/KP):

1. egz. Adresat,
2. egz. a/a

Z pociągim
DYREKTOR
Zakładu Karnego w Wołowie
[Podpis]
mgr mgr Robert Kuczer

09 SIE. 2012 10:15 STR. 1
BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPL. 2012-08-07 P.W.
OKRĘGOWY INSPEKTORAT
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
ul. Kleczkowska 35
50-211 Wrocław 36
NR 1490539
RPO-701634/12

Wrocław, 2012.08.03.

OI/OP - 0912/3/12/2 589

**Pan dr Maciej Lis
Pełnomocnik Terenowy
Biuro Rzecznika
Praw Obywatelskich
ul. Wierzbowa 5
50-056 Wrocław**

Szanowny Panie,

Z dużym zainteresowaniem zapoznałem się z ustaleniami Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Zakładzie Karnym w Wołowie, zawartymi w piśmie z dnia 04.07.2012 r., RPO - 701634-XX-720.5/12/NK. Z treści raportu wynika, że w Zakładzie Karnym w Wołowie przestrzegane są prawa osób pozbawionych wolności, w tym prawo do humanitarnego traktowania i poszanowania godności ludzkiej. Dobrze również ocenione zostały warunki bytowe oraz relacje między osadzonymi a funkcjonariuszami. W nawiązaniu do ustaleń raportu pragnę poinformować, że przedstawione rekomendacje zostały wykonane lub są w trakcie realizacji oraz zapewniam, że potraktowane zostały przez nas w sposób priorytetowy.

1. W kwestii dotyczącej przeznaczenia środków finansowych na dodatkowe etaty dla psychologa w ZK Wołów informuję, że w tegorocznym budżecie nie przewidziano żadnych nowych etatów dla Służby Więziennej. Niezależnie od powyższego, Dyrektor Zakładu Karnego w Wołowie, w ramach posiadanych etatów i środków finansowych, z dniem 1 sierpnia 2012 r. zwiększył obsadę etatową psychologów o jeden etat.

2. W zakresie środków na działalność penitencjarną Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej we Wrocławiu dokonuje podziału środków finansowych na podległe jednostki penitencjarne proporcjonalnie do otrzymanych kwot

przeznaczonych na tę działalność. Przy podziale uwzględnia się dodatkowo specyfikę poszczególnych zakładów karnych i aresztów śledczych, w tym funkcjonowanie oddziałów terapeutycznych. Dodatkowo Centralny Zarząd Służby Więziennej przeznacza środki celowe na funkcjonowanie oddziałów terapeutycznych. W 2012r. była to kwota 12.000 złotych. Zakład Karny w Wołowie otrzymał środki w wysokości 1.911 zł. W okręgu wrocławskim funkcjonuje sześć oddziałów terapeutycznych. Przy podziale przyznanych kwot w 2013r. zostaną zwiększone środki finansowe na zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia terapii zajęciowej w oddziale terapeutycznym Zakładu Karnego w Wołowie.

3. W Zakładzie Karnym w Wołowie, jak również pozostałych jednostkach okręgu wrocławskiego, na bieżąco prowadzone są remonty cel oraz innych pomieszczeń, w których przebywają osadzeni. Wynika to zarówno z obowiązku utrzymywania pawilonów penitencjarnych w należyтым stanie technicznym, jak również ze względu na stałą ich eksploatację oraz zużycie techniczne. Prace te są systematycznie prowadzone, jednak zakres ich realizacji jest ograniczony środkami finansowymi, które niestety są zbyt małe w stosunku do zgłaszanych potrzeb. Staramy się również zachować należyłą kolejność przy prowadzeniu prac remontowych. Obecnie w Zakładzie Karnym w Wołowie realizowane są remonty dachów kolejnych skrzydeł pawilonu mieszkalnego. W 2011 roku na remont dachu skrzydła B przeznaczono kwotę 634 tys. zł, co stanowiło 33% planu wydatków całego Inspektoratu (plan wynosił kwotę 1.901 tys. zł). W 2012 roku przeznaczono kwotę 605 tys. zł na remont dachu skrzydła C, co stanowiło 45% planu wydatków całego Inspektoratu (plan wynosi 1.360 tys. zł).

Przykładowo - zgłoszone przez nas potrzeby na remonty w ramach § 4270 wynosiły odpowiednio:

- w 2011 r. – 7.008.644 zł

- na 2013 r. – 5.321.907 zł

Ponadto informuję, że planujemy w 2013 r. zakończyć remont dachu budynku penitencjarnego oraz kolejno realizować remonty cel mieszkalnych. Nasze plany uzależnione są jednak od wielkości przyznawanych środków finansowych na cele remontowe.

Bieżąca konserwacja cel realizowana jest również w ramach planu wydatków w § 4210 i są to środki finansowe na zakup materiałów i wyposażenia. Ze środków tych realizowane są zakupy wyposażenia dla osadzonych (odzież, bielizna, obuwie

i środki higieny) oraz wyposażenia jednostek (w tym m.in. wyposażenie cel mieszkalnych w sprzęt kwaterunkowy), a także środki do utrzymania czystości, środki piorące, paliwa do samochodów służbowych, opał do kotłowni opalanych paliwami stałymi i ciekłymi, druki akcydensowe, materiały biurowe, etc. Niezmiernie ważnym wydatkiem finansowanym także z tej puli środków jest zakup materiałów i narzędzi niezbędnych do konserwacji i remontów obiektów i pomieszczeń, w tym cel mieszkalnych. Trudną sytuację finansową w przedmiotowym zakresie jednoznacznie obrazuje wysokość planu wydatków przyznawana Okręgowemu Inspektoratowi Służby Więziennej we Wrocławiu w § 4210, którego wysokość w latach 2004 - 2008 wynosiła corocznie około 7 milionów złotych, natomiast w ostatnich czterech latach, pomimo postępującego wzrostu cen, została obniżona do następujących wartości:

- o 2009 - 4 867 000 złotych,
- o 2010 - 4 886 000złotych,
- o 2011 - 5 837 000złotych,
- o 2012 - 5 184 000złotych.

Przy podziale powyższego planu na jednostki zachowywana była proporcja wynikająca z ich ewidencyjnej pojemności, która w przypadku Zakładu Karnego w Wołowie wynosi około 1 100 osadzonych. Pojemność ta stanowi około 13,6% wszystkich jednostek okręgu wrocławskiego i na tym poziomie ustalany był plan wydatków dla Zakładu Karnego w Wołowie.

Bardzo istotne jest też to, że ponad 63% miejsc dla osób pozbawionych wolności w podległych mi jednostkach zlokalizowanych jest w obiektach pochodzących z końca XVIII i początków XX wieku.

Wobec powyższego wyasygnowanie istotnych, dodatkowych środków finansowych na remont cel mieszkalnych w Zakładzie Karnym w Wołowie bez zwiększenia planu wydatków budżetowych dla całego okręgu nie obyłoby się bez szkody dla pozostałych jednostek. Jednak w miarę możliwości finansowych będziemy starać się kontynuować poszczególne prace konserwacyjno - remontowe w Zakładzie Karnym w Wołowie w celu poprawy warunków bytowych osadzonych.

4. Dyrektor Zakładu Karnego w Wołowie został zobligowany do poczynienia starań w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym swobodnego dostępu do świetlicy. Na ten cel zostanie zaadaptowane jedno z pomieszczeń, które w chwili obecnej, z uwagi na panujące duże przełudnienie, jest celą mieszkalną. Znajduje się ono na parterze. W momencie spadku zaludnienia jednostki do poziomu, o którym jest

mowa w art. 110 §2 Kkw oraz wykonaniu prac remontowych świetlica zostanie bezzwłocznie otwarta

Jednocześnie chciałbym przeprosić za wypowiedź Zastępcy Dyrektora Zakładu Karnego w Wołowie dotyczącą osób niepełnosprawnych. Informuję, że przeprowadziłem na ten temat rozmowę z jego bezpośrednim przełożonym, wskazując na dużą nie stosowność tej wypowiedzi.

Pragnę Pana zapewnić, że administracja, zarówno Zakładu Karnego w Wołowie, jak też pozostałych jednostek okręgu wrocławskiego, przykłada odpowiednią wagę do problemów osób niepełnosprawnych. Wykazuje się przy tym należnym szacunkiem oraz dokłada wszelkich starań, aby swoją pracę wykonywać profesjonalnie i na jak najwyższym poziomie.

Z poważaniem

Zast. DYREKTORA OKRĘGOWEGO
Służby Więziennej we Wrocławiu

Krzysztof Zuwała
podk mgr inż. Krystyna Zuwała

Wyk. w 4 egz.

1. adresat,
2. Dyrektor Generalny
Służby Więziennej
w Warszawie,
3. Dyr. ZK w Wołowie,
4. aa.